

[Landbrugsministeren.]

at man indfører noget, som jeg vil kalde en hvilende Prioritet. Det foreslaas, at Kreditorerne af de 70 pCt., som Gælden efter Loven skal nedsættes med, kan faa Lov til at lade indtil 30 pCt. blive staaende som en Prioritet, der ikke forrentes, hvis Priserne paa Landbrugets Hovedprodukter, Smør og Flæsk, ikke stiger, men som skal forrentes i Forhold til den Stigning, der eventuelt indtræder i Priserne paa disse to Hovedprodukter. Det foreslaas, at Forrentningen af disse Beløb, der eventuelt skal forrentes, ikke maa overstige 5 pCt., og at der skal træffes en Afgørelse, naar 5 Aar er gaaet fra Akkordens Opnaaelse, en Afgørelse af, hvad der skal gøres med disse Prioriteter; og i saa Henseende foreslaas det at give Kreditorerne Ret til at faa forrentet det Beløb, som svarer til den Prisstigning, som til den Tid ifølge det særlige Pristal, som skal beregnes, maatte være indtraadt for Smør og Flæsk; og for saa vidt der ikke er indtraadt nogen Prisstigning, bortfalder disse Prioriteter af sig selv.

Jeg skal tillade mig at anbefale det høje Folketing at underkaste ogsaa dette Lovforslag en velvillig og hurtig Behandling.

Socialministeren (Steincke): Jeg skal hermed tillade mig for det høje Folketing at fremsætte *Forslag til Lov om midlertidig Hjælp til arbejdsløse.*

Indtil for faa Dage siden, da Valuta-problemet paa ny trængte sig frem i den offentlige Diskussion, har det jo været to andre Spørgsmaal, der overalt har beskæftiget Sindene: Landbrugskrisen og den kroniske Arbejdsløshed. Om Aarsagerne til disse to for Samfundet og for den rolige Udvikling saa farlige Uroelementer er der stor Uenighed, selv blandt Socialøkonomer, og det vil ikke være rimeligt at komme ind herpaa i en Forelæggelsestale, saa meget mindre, som der i hvert Fald ingen Uenighed er om, at Arbejdsløsheden overalt er et af de uhyggeligste Udslag af det kapitalistiske Samfundssystem, at Arbejdsløsheden alle Vegne er meget stor og i Stigning, og det hvad enten Lønniveauet i det paagældende Land er højt eller lavt, hvad enten Landet overvejende er et Landbrugsland eller et Industrisamfund, hvad enten Regeringen er fascistisk eller demokratisk. Og det ganske simpelt, fordi denne Arbejdsløshed har mange Aarsager, hvoriblandt jeg blot skal nævne den overhaandtagende Rationalisering, Indskrænkningen af Markederne, Østens tiltagende Konkurrence, Militarismen og Staternes Pengepolitik.

Alle Vegne diskuterer man derfor paa Kraft Midlerne imod de forskellige Former af Arbejdsløshed, uden at man kan sige, at det hidtil nogetsteds er lykkedes at anvise Veje, der kan betragtes som i større Udstrækning farbare. Der er i Virkeligheden overalt kun Tale om Lapperier, fordi Grundskaden hænger sammen med hele det raadende økonomiske System.

Stort set er der jo kun to Midler at bringe i Anvendelse: Igangsættelse af Arbejder i Forbindelse med Beskæftigelsesregulering og Ændringer i Arbejdstiden paa den ene Side og Krisehjælp, Arbejdsløshedsunderstøttelse paa den anden Side. Hvad Regeringen har gjort og agter at gøre i førstnævnte Henseende, skal jeg ikke fremhæve ved Forelæggelsen af dette Lovforslag, der alene behandler Støtteforanstaltninger, Understøttelsen til de arbejdsløse, en midlertidig Hjælp til arbejdsløse, et Forslag, der staar i Forbindelse med den almindelige Ordning af Arbejdsløshedsforsikring og Arbejdsanvisning, som jeg om lidt skal omtale.

Det her omhandlede Kriseforslag er for saa vidt ingen Nyhed, som der stadig siden Ophævelsen af den ekstraordinære Arbejdsløshedsunderstøttelse fra 1. Oktober 1927 har ligget tilsvarende Forslag paa Tingets Bord; om disse Forslags Indhold og Skæbne, som vel i øvrigt vil erindres af ærede Medlemmer, skal jeg nøjes med at henvise til den udførlige Fremstilling i de Lovforslaget ledsagende Bemærkninger.

Forinden jeg gaar over til at redegøre for dette Forslags Indhold, skal jeg give nogle rent faktiske Oplysninger om den hjemlige Arbejdsløsheds Omfang og Karakter. I Øjeblikket er Forholdet det, at der den 11. denne Maaned ved de offentlige Arbejdsanvisningskontorer var indtegnet 37 648 ledige imod ca. 27 000 i Fjor og 25 000 i Forfjor, altsaa en Stigning paa omtrent 50 pCt. i de to Aar. Denne Arbejdsløshed falder særligt paa Arbejdsmændene, 11 738 i Slutningen af August, samt paa Smede og Maskinarbejdere med 5 690; i øvrigt er der 16 933 faglærte og af andre Arbejdere 20 715, der i den sidste Opgørelse er anmeldt som ledige. Af det samlede Antal arbejdsløse efter denne Statistik hørte de 17 527 hjemme i Hovedstaden, de 7 713 paa Øerne i øvrigt og de 12 408 i Jylland. Af det samlede Antal er der ikke mindre end ca. 15 000, der ikke faar nogen Art af Arbejdsløshedsunderstøttelse, et Tal, som er i Stigning, netop fordi Arbejdsløsheden er kronisk.

I øvrigt viser en Sammenligning med i